

Олий Мажлис сессияси олдидан

ҚОНУН УСТУВОРЛИГИ НАЗОРАТДА

Сессия оралғи нафақат депутатларнинг, балки Олий Мажлис кўмиталарининг ҳам ўзига хос синов даври ҳисобланади. Сабаби, ана шу мuddат ичида янги қонун лойиҳалари ишлаб чиқилади, амалдаги қонунлар ижроси назорат қилинади. Олий Мажлиснинг Аграр, сув ҳўжалиги масалалари ва озиқ-овқат кўмитаси раиси ўринбосари Йўлдош ЖўРАЕВ мухбиримизга шу ҳақда қуйидагиларни гапирди.

Кўмитамиз икки сессия оралғида қишлоқ ҳўжалигида ишловда бўлган қонунларни янгида чуқурлаштиришни ҳўкуку асосларини яратиб боришда изчил фаолият олиб боради. «Турпоқ унумдорлигини ошириш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳамда «Сув кодексини тўғридан тўғрида олиб боришга ишлар фикримиз далилидир».

Қонун лойиҳаларини тайёрлаш бўйича ишчи гуруҳлари тузилди, қонун билан тартибга солинадиган муносабатлар диндари аниқланди. Ана шу жараёнда лойиҳаларнинг тайёрлаши ва амалга киритилишидан манфаатдор бўлган вазириликлар, давлат кўмиталари, идоралар ва илмий муассасаларнинг тақриплари ҳам ўрганиб чиқилди. Мазкур қонунлар лойиҳаларини Олий Мажлиснинг кейинги сессияси муҳокама қилишни мўлжаллашмиз.

Шунингдек, кўмитамиз «Усимликлар қарантини тўғрисида»ги Қонуннинг Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазириликда, Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент шаҳрида бажарилишини таҳлил қилиб чиқди. Урганиш натижаларига қўра, давлат ўсимликлар қарантини оқиланча мамлакатимизда чет давлатдан келтирилаётган барча юкларни қарантин назоратидан ўтказиб, зарур ҳолларда зарарсизлаштириб, сўнг истеъмолга чиқаришга рўжук бермоқда.

Усимликлар қарантини бош давлат инспекцияси 1999 йилда 171 та, 2000 йилда эса 231 та ҳолатларда қарантин объекти борлигини аниқлаган. Қарантин объекти борлиги аниқланган уруғлар, усимлик маҳсулотлари белгиланган тартибда йўқ қилинган.

Тегишлилар жараёнда четдан кириб келадиган қарантиндаги ва бошқа хавфли зараркундалардан, усимлик касалликлари ва бегона ўтлардан муҳофаза этишда жиддий камчиликларга йўл қўйилаётгани ҳам аниқланди. Жумладан Қо-

нуннинг 10-моддасига амал қилинмагани сабаб республика илмий-тадқиқот институтида, Фаргона, Наманган ва Андижон вилоятларида кенг тарқалаётган тўт парвонаси зараркундаларининг бошқа вилоятларга тарқалишининг олди олинмаган.

Кўмитамиз Бўхоро вилояти ҳамда республика Деҳқон ва фермер ҳўжаликлари уюшмасида «Фермер ҳўжалиги тўғрисида» ва «Деҳқон ҳўжалиги тўғрисида»ги қонунларнинг ижросини ҳам ўрганиб чиқди.

Этироф этиш керак, фермер ҳўжаликлари ишлаб чиқараётган қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларининг миқдори йилдан-йилга ошаиб бормоқда. Улардан миндан 1999 йилда 435,6 миң тонна галла этиштирилган бўлса, 2000 йилга келиб 565,6 миң тоннани ташкил этди. Пахта этиштириш эса ўтган йилга нисбатан 67 миң тоннага ортди. Лекин уюшмада қонун ижроси бўйича бир қанча камчиликлар борлиги ҳам аниқланди. Масалан, деҳқон ва фермер ҳўжаликлари ҳўкуку ва манфаатларини ҳиммат қилиш вакилликлариди айланиб ўтиш мўлжаллари йўқ. Уюшма ҳодимларини мазкур қонунлар талабларини яхши ўзлаштирмаганлар. Уюшмада кадрлар танлашда ҳам бир қанча нуқсонлар мавжуд. Ундаги айрим етатчи ҳодимларнинг билим ва тажрибаси йети етарли даражада эмас.

Ақсарият вилоятларда уюшма фермер ҳўжаликлари ташкил этишга доир ҳўжатларни расмийлаштиришда йўл қўйилаётган нуқсонларнинг олдини олиш чораларини кўрмаяпти.

Мазкур масалалар кўмитамиз кизгин муҳокама қилинди, тегишли идораларга йўл қўйилаётган хато ва камчиликларни бартараф қилиш бўйича қўрсатма ва тавсиялар берилди.

«Жалқ сўзи» мухбири Мавжуда ХОЛМАТОВА ёзиб олди.

Фармон ва ижро

Йил доимий пропискада бўлган, уй-жой сотиб олишни хоҳлаган ҳар бир фуқаро янги биноларда яшай олади. Бу борада чеклашнинг ўзи йўқ. Фақат шу мақсадда улар турар жойларидаги маҳалла кўмиталарига мурожаат этсалар қийин.

Тошкент тажрибасининг яна бир ўзига хос жиҳати шуки, ўз номи ёзилган облигацияни харид қилган киши бир қанча имтиёزلардан ҳам фойдаланиши ҳўкукуга эга бўлади. Аввало,

«Узўйжойжамгармабанк»нинг Тошкент шаҳри бўлими бошлиғи Зафар Тўйчиев. — жойларда банкнинг 27 та бўлими фаолият кўрсатмоқда. Утган давр мобайнида ана шу бўлимларнинг ҳодимлари аҳолининг бўш пул маблағларини, бюджет ва банкнинг кредит ресурсларини жалб қилган ҳолда, уй-жой қуриш

«Бизда турар жойларни фойдаланишга топшириш мuddати кечикётгани хусусида эътирозлар билдирилган хатлар ҳам бор. Бу ҳақда нима дея оласиз?»

«Облигациялар бўйича хонадонларни фойдаланишга топшириш мuddатида ривож этилмагани учун, қурилиш ташкилотлари катта миқдорда жарима тўлашлари катти белгилан қўйилган. Бу, албатта, уларнинг маъсулятини оширмоқда. Аммо пудратчиларда бозор муносабатлари шартитида фаолият ушбу муаммонинг юзига келишига сабаб бўлмоқда.

«Шундай экан, айтинчи, мажбур муаммоларни бартараф этиш юзасидан банкнинг ўзи ҳам бирор-бир тадбирни амалга оширяптими?»

«Албатта. Банк маъмуриятни томонидан уларнинг ўз вақтида қурилиши ва этиларига сифатли топширилишига эришиш мақсадида айрим пудратчи ташкилотларга молиявий ёрдам қўриштириш орқали уларнинг иқтисодий аҳолини яхшилаш, ишлаб чиқариш қувватини ошириш ва қарантин дастури ишлаб чиқилган бўлиб, мухтаassisларимиз шу асосда иш олиб бормоқда. Бунинг самараси кўзга яққол ташланмоқда.

«Хўш, бугун «Узўйжойжамгармабанк» жамоаси Давлат уй-жой қурилиш дастурини бажара бориб, нафақат бу борадаги муаммоларни ҳал этмоқда, балки республикамиз иқтисодий эътиборини барқарор ривожланишига ҳам ўз исқисини қўшиб келаяпти. Биз нималарни назарда тутаяптими?»

«Аҳоли қўлидаги 5 миллиард сўлдан зиёд бўш пул жамғарилгани, берилган узақ мuddатли кредитлар ўз вақтида банкка қайтарилаётгани туфайли миллий валюта қуввати сақлаб қолинапти. Уй-жой қурилиши орқали янги иш ўринлари яратилмоқда. Қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми қўлайиши эса наба-тида пудратчи ташкилотлар ишининг ортишига, давлат бюджетига тушум қисмининг ошишига олиб келмоқда. Давлат бюджетига маблағларидан оқилона фойдаланиш мақсадида эса банк 1998 йилдан бошлаб Тошкентда барто этилган комфорт безакли квартираларни тижорат шартларида, яъни уй-жой қурилиш бюджетининг 50 фоизли қопламасини сарфламасдан сотаяпти.

«Яна бир эътиборли жиҳати институт тегишли мутахассислар тайёрлайдиган коллежаларни ҳам зарур адабиётлар билан таъминлайди. «Темпус» координацион кенгаши лойиҳани амалга ошириш учун 442 миң 541 евро ажратмоқда. Бу маблағ ҳисобига қўрлаб компьютер ва таъкилий техника, ўқув адабиётлари, Англияда иқтисодиёт йўналиши бўйича чоп этиладиган журналлар етказиб берилди.

«Интернет»га ула-ниш, Европа билан алоқа ўрнатиш, институт профессор-ўқитувчилари ва талабаларининг инглиз тилини ўрганиши, Гринвич университети ҳамда Ларенштейн халқаро аграр коллежиди уларнинг малакасини ошириш билан боғлиқ харажатлар ҳам грант бюджетига қиради. Лойиҳа мuddати уч йилга мўлжалланган.

Икром ЎТБОСАРОВ, «Жалқ сўзи» мухбири.

5384 та уй тўйи

Ўтган беш йил мобайнида республикамизда «Тошўйжойжамгармабанк» ва унинг негизиди ташкил этилган «Ўзўйжойжамгармабанк» томонидан аҳоли учун шунча хонадон қурилиб, фойдаланишга топширилди

Улар қисқа мuddатда Тошкентнинг «Миробод», «Тахта-пул», Ц-26 мавзелири, генерал Узақов, Маннон Уйғур, Беруний ва Форобий кўчаларида аҳолининг жамғармаси иштирокида тўрт қаватли 15 та турар жой барпо этилган, муҳими, бу тажриба туфайли аски тузумдан мерос бўлиб қолган боқимандалик кайфияти барҳам қолгани, одамларни харақатга келтириш ўз набаитиди уларнинг турмуш шароитини яхшилаш, шаҳарларимизни эса янада ободонлаштириш имконини беришини ўз қўзлари билан қўрган эса, тилларини тишлаб қолдилар.

«Тошўйжойжамгармабанк» томонидан қурилган уйлар собиқ иттифоқ давридаги коммунал квартиралардан тубдан фарқ қилди. Билдосиз, аски тузумдаги ана шу хонадонлар соликка тортилмапти.

Шундай қилиб, Тошкент тажрибаси ўзини тўла оқлаб, ҳаёт синовидан муваффақиятли ўтган, уни республиканинг барча минтақаларига ййиш зарурати туғилди. Шу мақсадда Президентимизнинг 1997 йил 24 мартдаги «Ўзбекистон Республикасида уй-жой қурилишини ислоҳ қилишни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонида мувофиқ, Тошкент давлат акциядорлик уй-жой жамғармаси банки

унинг бировага сотиш ёки ҳаёт этиш мўкин эмас. Ўзбекистоннинг сотиб олиш учун эса, у қурилаётган турар жой умумий нархининг 20 фоизини дастлабки бадал сифатида тўлайди. 30 фоизни банк томонидан миқдорда сўриш мўкин. У ҳолда, сиз қанча бўш маблағнинг бўлиса, ўшани банкка топширасиз. Банк ҳодими эса номингизга ҳисобварақ очиб, пул ўтказиш йўли билан тегишли жамғармани ййиш имконини яратиб беради. Эътиборли, облигацияни сотиб олишга йўналтирилган даромадлар соликка тортилмапти.

«Мабодо менда ана шу дастлабки пул учун етарли миқдорда тўла бўлмасам-чи?» деб сўрашнинг мўкин. У ҳолда, сиз қанча бўш маблағнинг бўлиса, ўшани банкка топширасиз. Банк ҳодими эса номингизга ҳисобварақ очиб, пул ўтказиш йўли билан тегишли жамғармани ййиш имконини яратиб беради. Эътиборли, облигацияни сотиб олишга йўналтирилган даромадлар соликка тортилмапти.

Шундай қилиб, Тошкент тажрибаси ўзини тўла оқлаб, ҳаёт синовидан муваффақиятли ўтган, уни республиканинг барча минтақаларига ййиш зарурати туғилди. Шу мақсадда Президентимизнинг 1997 йил 24 мартдаги «Ўзбекистон Республикасида уй-жой қурилишини ислоҳ қилишни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонида мувофиқ, Тошкент давлат акциядорлик уй-жой жамғармаси банки

Қолаверса, 18 ёшга тўлган, шаҳарда камиди уч

Оқсоқолни қандай сайлаймиз?

Шу йилнинг май-июн ойларида Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайлов бўлиши ҳақида эшитдик. Ана шу сайловнинг ҳўкукуй томонлари ҳақида батафсил маълумот беришларингизни истардик.

Одилжон ШОҲНАЗАРОВ, Сирдарё вилояти.

«Ха, шу йилнинг май-июн ойларида Олий Мажлис Кенгашининг қарорига мувофиқ фуқаролар ййигинлари раислари (оқсоқоллари) ва улар маслаҳатчиларининг сайлови бўлиб ўтди. Республика Конституциясининг 105-моддасида: «Шаҳарча, қишлоқ ва овуларда, шунингдек улар тарихидидаги маҳаллаларда ҳамда шаҳарлардаги маҳаллаларда фуқароларнинг ййигинлари ўзини ўзи бошқариш органлари бўлиб, улар икки ярим йил мuddатга раисни (оқсоқолни) ва унинг маслаҳатчиларини сайлайди» дейилган.

«Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонуннинг янги таҳририда (21-модда) раис (оқсоқол) ва раис маслаҳатчиларини сайлаш тартиби белгиланган. Унга қўра фуқаролар ййигини-

Россия Федерациясининг юртимиздаги элчихонасида Ўзбекистон Бадий академияси билан ҳамкорликда «Гумбазлар жилоси» деб номланган кўргазма ташкил этилди. Унда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, истеъдодли мусавир Турсунали Қўзиев ижодида мансуб рангбаранг фотосуратларга кенг ўрин берилган.

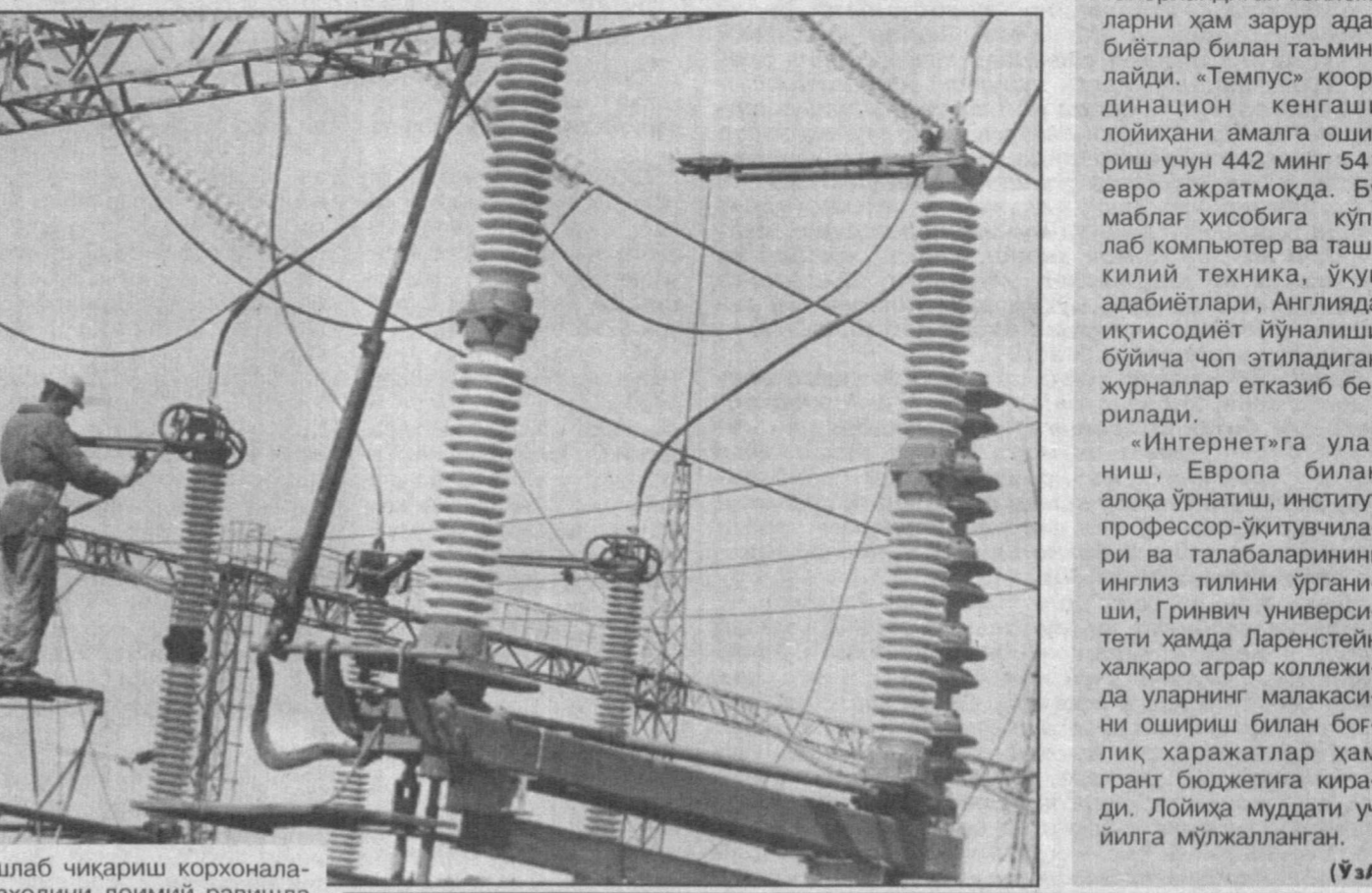
«Гумбазлар жилоси»

Ватанимизнинг Сурхон воҳисиди воёга етган мусавирнинг она табиятига гузалликларни, миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз, замонашларимиз қиёфаси акс эттирилган бетакор асарлари таъсирли санъат илҳомларига яхши таниш.

Айни вақтда Т.Қўзиев фото санъати устаси ҳамдир. Мазкур кўргазмадан ўрин олган фотосуратлар шу йил феврал ойида Москва шаҳрида тасвирга туширилган бўлиб, уларда рус диёри табиати манзаралари, мейморий обидалар, тарихий ёдгорликлар акс эттирилган.

Россия Федерациясининг Ўзбекистондаги Факултетида ва Мухтор элчиси Д.Рюриков кўргазманин очилиш маросинида сўзга чиқиб, бундай маданий тадбирлар ҳар икала мамлакат ўртасиди дўстлик ришталарини янада мустахамлашга хизмат қилишини таъкидлади.

СўРАТДА: таъмирлаш пайти. Шомурод ШАРПОВОВ (ЎЗА) олган сурат.

Тарихий хоғирасиз келажак йўқ

Тошкент давлат педагогика университетида «Тарихий манбаъноселикнинг долзарб муаммолари» мавзусида илмий-назарий анжуман бўлиб ўтди. Республика Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти билан ҳамкорликда ташкил этилган ушбу тадбирда таниқли олимлар, таълим ва тадқиқот муассасалари ҳодимлари, талабалар иштирок этди.

Анжумани университет ректори, профессор Б.Қўдиров очар экан, Президенти Ислам Каримовнинг «Тарихий хотирасиз келажак йўқ» асариди баён этилган дастурий фикр-мулоҳазалар миллий давлатчилигимиз тарихини бирламчи манбалар асосида ҳаққоний ва холис ўрганишда муҳим роль ўйнаётганлигини алоҳида таъкидлади.

Анжуманда миллий ўзбек давлатчилиги дипломатияси тарихига оид манбалар ва уларнинг тарих фанини ўқитишдаги аҳамияти, талабаларга манбаъноселикни ўргатиш масалалари билан

боғлиқ 20 га яқин мавзуда маърузалар тингланди. Токио давлат университети докторанти Яёи Кавахара тадбирда сўзга чиқиб, Ўзбекистон бутун дунёда нафақат ўзининг бундунги, балки бетакор тарихи, маънавий-маърифий қадриятлари, маданияти билан ҳам катта қизиқиш уйғотаётганини таъкидлади. «Мен Ўзбекистон тарихи бўйича олиб бораётган тадқиқотларимда бунга гувоҳ бўлмоқдаман», — деди у.

Элбек ХОЛҚОВ, (ЎЗА).

Эл ризқи — муқаддас

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бир ишловчига 1259,0 миң сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ўртача ойлик иш ҳақи бир ишловчига 17590,6 сўмини ташкил этмоқда.

Дон қабул қилиш корхоналарининг моддий-техник базасини 2001 йилги бошоқли эканлар ҳосилини қабул қилишга ўз вақтида ва сифатли тайёрлаш мақсадида амалий ёрдам қўриштириш ва объектларнинг тайёрларини қабул қилиш учун ҳар бир

рилади, десак хато қилмаган бўламиз.

Нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхоналар томонидан республика аҳолисини сифатли ва турли хилдаги нон, макарон ва қандолат маҳсулотлари билан тўлиқ қондириш мақсадида жорий йилнинг биринчи чорағида 464,0 миллион сўмлик янги турдаги нон ва нон маҳсулотлари ишлаб чиқарилди.

Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан макарон маҳсулотлари ишлаб чиқариш 111,7 фоизга, қандо-

лат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 107,4 фоизга ошди. Маҳсулотни кичик ва бежирим идишларга қандоқлаб ишлаб чиқариш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қандолат маҳсулотлари бўйича 117,2 фоизни, макарон маҳсулотлари бўйича 122,0 фоизни ташкил этди.

Кенгаш ййигилиши танқид ва ўз-ўзини танқид ҳуқида ўтди. «Ўздонмаҳсулот» корпорацияси бошқаруви раиси И.Наҳидинов маърузасида танқид қилинган Сирдарё,

Ш.ЖАББОРОВ, «Жалқ сўзи» мухбири.

Лизинг — тараққиёт калити

Қарор ва ижро

Конимех туманидаги «Конимех» ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Жоңдулла Букаев республика Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 2 ноябрдаги «Қишлоқни лизинг шартларида қишлоқ хўжалиги техникаси билан таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ҳақида тўлиб-тошиб гапирди. Унинг фикрича, қишлоқ меҳнаткашлари учун мазкур қарорнинг аҳамияти беқийс. Зотан, лизинг имкониятларидан фойдаланган хўжалик ҳам, фермер ҳам асло ютқизмайди. Бундай қулайлик илгари ҳеч қачон бўлмаган.

Мазкур ширкат хўжалиги ўтган йилни 55 миллион сўм соф фойда билан яқунлаган эмасми, икки-учта янги трактор сотиб олишга етадиган маблағи ҳам бор эди. Аммо ширкатчилар лизингга афзал қўришди. Улар 2 та «МТЗ-80» трактори учун умумий нархнинг 15 фоизи миқдорда пул тўлашди, ҳоло. Қолган 85 фоизи эса 7 йил давомида қайтарилади. Шу тумандаги «Сарибел» ширкат хўжалиги ҳам Россия ва Украинадан лизинг асосида чўл шароитига мос, чидамли тракторларни сотиб олди. Айни кунда улар чорвадорларнинг мушкулчилигини осон қилмоқда.

Шу тумандаги «Сарибел» ширкат хўжалиги ҳам Россия ва Украинадан лизинг асосида чўл шароитига мос, чидамли тракторларни сотиб олди. Айни кунда улар чорвадорларнинг мушкулчилигини осон қилмоқда. — Биласизми, техникаларимиз жуда эскириб қолганди, — дейди Навбахор, Навойи туманларида пахта тайёрлаш йиллик режалари урдаланмаганлигининг бир учу шубу масалани келиб тақалиши ҳам кўпчиликлари аён.

«Уқилоқхўжаликмас-лизинг» компаниясининг Навойи вилояти филиали директори Руфат Ахтамовнинг таъкидлашича, лизинг шартномалари асосида ҳозиргача «МТЗ-80», «МТЗ-82», «Магнум-135» сингари 100 тадан зиёд янги трактор сотиб олинди. Деҳқончилик соҳасидаги сермеҳнат жараёнлари энгиллатишда, тармоқнинг истиқболи, ва самардорлигини таъминлашда улар муҳим аҳамиятга эгадир.

Мармарга кўчган санъат

Учкўприк туманида кейинги йилларда қурилиш ишлари алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу ерда янги-янги бинолар, савдо ва маиший хизмат шохобчалари қад ростлаяпти. Ана шу объектларни мармар билан сайқаллашда уста Орифжон Аҳмадалиевнинг муносиб хиссаси бор. У 103-хўжаликларро механизациялаш-

ган кўча жамланмасида мармар терувчи бўлиб ишлайди. Шу билан бирга, моҳир уста қўшни вилоятлардаги қурилишларда ҳам ўз санъатини намойиш этиб келмоқда.

СУРАТДА: Мармар терувчи Орифжон Аҳмадалиев. Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ оғам сураат.

КЕЙСЛАРНИНГ ЯНГИ ҚАРВОНИ

Республика Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг «Ўзсаноатмашинпекс» давлат акциядорлик компаниясида АКШнинг «Кейс корпорейшн» компаниясидан 200 та «Кейс» машиналари харид қилди.

Республика ҳукумати қарорига кўра, харид қилинган техниканинг 27 таси, Қашқадар вилоятига берилди. Самарқанд вилоятига эса 24 та «Кейс» комбайнлари тегади. Қолган вилоятларга ҳам эҳтиёж қараб машиналар тақсимланди.

«Туркестон-пресс»

Ўзбекистон шифо масканлари

«Хўжайкон» — дардларга малҳам

Сурхон воҳасининг Кўхитанг тоғлари бағридаги «Хўжайкон» туз кони мўъжизавий шифобахш кучга эга эканлигини маҳаллий аҳоли азиздан билади. 1990 йил апрел ойида бу ерда узунлиги 144,5 м бўлган сунъий торлар қазилди. Уларда беморларнинг ётиб даволаниши учун хоналар ташкил қилинди, жами 975 куб метрлик гор ҳақиқатдан ҳам мўъжизавий имкониятга эга бўлди.

Фор деворлари тоғ жинсларидан иборат. Хавосида микроблар жуда кам. Кимёвий миқдорда натрий хлор, калий тузи, мағний тузи...20 га яқин микроэлементлар мажмудир. Хаводаги микробицидлар ўпка таркибига кириб бориб, ўпка орқали қонга сўрилиб беморларга шифо бағишлайди. Бу ерда бронхит

астма, бронхит, палинозлар, ренитлар, аллергологик касалликларнинг ҳамма турлари, радикулитлар, полиартритлар, плекситлар, озгиз бўшлиғи касалликлари (парадонтос, стоматитлар, лорингит, тонзиллитлар), ёз фаслида шўр сув хавзасида бутун танадаги юмшоқ тўқималарнинг сурунқали яллиғлиниши

ва бўғиндаги яллиғлиниш касалликлари билан оғриган беморлар тез кунда шифо топадилар. Гармонсиз хуруғи қайтмайдиган бронхит астма билан оғриган беморлар бир ҳафта ичида гармон олишдан озод бўлишади. Шифохонада беморлар фақатгина горда ёки шўр сувда даволанмасдан, физиотерапия усулида

электр токи билан даволадиган аппаратлар ёрдамида, парафин-озакрит ёрдамида ва массажлар билан даволанишади. Беморлар бутун республикамиз вилоятлари ва қўшни давлатлар (Туркменистон, Тожикистон, Қозоғистон ва Россиядан) келиб, даволаниб кетишмоқда.

Шифохонанинг охириги йилларда шароити анча яхшиланганига қарама-дан, ҳали амалга оширилмиш лозим бўлган ишлар кўп. Табиийки республикамиз мустақил бўлгандан буён, имкониятларимиз янада кенгайди. «Хўжайкон» шифохонасида ҳам шароит янада яхшиланди, халқимиз саломатлиги йўлида хизмат қилаверади.

Халил РАҲМОНОВ, «Хўжайкон» шифохонаси бош ҳақими.

Малака ошириш учун хорижга

Наманганлик бир гуруҳ тиббиёт ходимлари Москва-нинг Склифосовский номидаги илмий-тадқиқот институти ва Санкт-Петербурзнинг Жашилде номидаги Тез ёрдам илмий-тадқиқот институтига стажировкага жўнаб кетишди.

Россиянинг етакчи илмий марказлари билан тузилган шартномага кўра, наманганлик шифокорлар бор ой давомида замонавий тез тиббий ёрдам, ташхис ва даволаш усулларини ўрганади. Уч йил мобайнида асосан вилоят тез тиббий ёрдам илмий маркази ва унинг туман филиалларида меҳнат қилаётган юзга яқин шифокорнинг малакасини ошириш кўзда тутилган.

Вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасининг шифокорлари Москва ва Санкт-Петербургда стажировкага жўнатиш тўғрисидаги ташаббуси вилоят ва туманлар ҳокимликлари томонидан амалий қўллаб-қувватланди. Шунингдек, Россиядан тиббиётга оид янги адабиётларнинг катта туркуми харид қилинди. Китоблар вилоятдаги тиббиёт муассасаларига тарқатилди.

Н.ХўЖАЕВА, ЎЗД мухбири.

МАШХУР РАҚҚОСА ИЗДОШЛАРИ

си ҳам М.Турғунбоевани саҳнада кўрмаган. Бироқ ёшлар ижросидаги ўлмас «Тановар», «Муножот», «Ду-чава», «Фаргона рубойи-си», «Самарқанд ушог»и каби рақсларни томоша қилар экансиз, улар М. Турғунбоевнинг хореография меросини чуқур ўрганиб, уни изчиллик билан ўз ижодларида татбиқ қилаётганига гувоҳ бўласиз. Раққоса қизлар Бухоро рақс мактаби аъна-ларини ҳам намойиш этишга интилдилар. Танлов ҳайати Бухоро санъат билим юрти талабаси Зиёла Содиқовани «Тановар» ва «Ғажмагажак» рақслари учун биринчи ўринга лойиқ топди. Энди ёш мунозараларга бой бўлганлиги билан аж-ралиб турди.

Илхом САФАР, ЎЗД мухбири.

Мана бир неча ойдирки, Ширин шаҳридаги корхоналар, коллежлар ва турли муассасаларда Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишга бағишланган тадбирлар ўтказиш фаол оlib борилмоқда.

Ўқиш ҳам зарур, уқиш ҳам

Шу нарса маълум бўлдики, ўқув юр-ти-ри-да, корхоналарда ки-шилар Конституция-сини яхши билиш-а-ди.

Яқинда шаҳардаги маиший хизмат кас-бу-хона коллежиде Кон-ституцияни ўрганишга бағишланган учраш-ув бўлиб ўтди. Унда ша-ҳар прокурори Комил-жон Одилов, коллеж ўқитувчиси Худойкул Эржигитовлар бу ма-ъ-рифий тадбирнинг аҳа-мияти тўғрисида маъ-руза қилдилар. Сирдарё ГРЭСи, энергетика коллежиде ўтказилган тадбир ҳам қизгин ўтганлиги, бах-ш мунозараларга бой бўлганлиги билан аж-ралиб турди.

А.ХОНИМҚУЛОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ХУҚУҚНИ БИЛМАСЛИК ЁМОН!

Шарҳловчи бурчаги

Ўзаро суҳбатларда, йиғилишларда ҳақ-хуқуқ ҳақида, қонун устуворлиги ҳақида кўп таъкидланаяпти. Эндиликда қонунни билиш, ўз ҳуқуқини англаш ҳаётий заруриятга айланаяпти. Юриши ҳам, туриши ҳам қонун доирасида бўлганларнинг иши қундан-қунга илдамлаётганини кўраёмиз. Ҳавас қилаямиз. Энг муҳими, бир-биримиздан қонунни ҳурматлашни, унга итоат этишни ўрганаёмиз. Маълумки, қонунни тушунган виждонли одам фирромлик қилмайди. Ҳалол яшайди.

Мустақилликнинг илк кун-лариданок адолатли инсон-парвар давлат қурмоқчили-гимиз маълум қилинди. Бу яхши ниятга «Янги ўй қур-май», туриб, эскисини буз-ман» тамойили асосида эри-шиш йўлини танладик. Ик-ти-содийимизга, сиёсати-мизга бу жуда кўл келди. Орзуларимизга эришиш йўлида аввало ҳуқуқий пой-девор яратилди. Қатор қонунлар қабул қилинди. Ле-кин бу билан ҳуқуқий асос мустақилликнинг асоси бў-л-ма-ди. Қонуни бузса-да, фуқаро унинг моҳиятини ту-шунасиз, ундан ҳаётда фой-даланолмасиз. Шунинг учун мамлакатимиз аҳолисининг ҳуқуқий савиясини ошири-шга эътибор қўйайтирилди. Ҳуқуқий маънавиятнинг тар-қалини таъминлаш мақса-ди билан давлатимизда маъ-руза қилди.

«Жамиятда ҳар бир инсон ўз ҳуқуқлари ҳақида эркин-ликларини билмасдан туриб, биз фуқаролик ҳуқуқий де-мократик жамият қураолмай-миз», деган йўл-йўриқ хар-кун ҳар инсонга ақолига ама-лда исботини топди. Де-мак, ҳуқуқ — ҳаёт, эркин-лик эса қудрат экан!

Биласизки ҳаётнинг ўз қонунияти бор. Жамият ёшлар ила янгилиб бора-веради. Замонга қараб та-факкур ўсади, дунёқараш кенгайди. Авлоддан авлод фикран улғайиб боради. Бу ҳозирги ёшларимиздан қи-яс. Қаранг, улар орасида мил-латимиз ҳавас қилдиган қан-чадан-қанча иқтидорлилар бор. Хорижликлар тилини, урф-одатини, тарихини би-лади, технологиясини сир-синоатига тушунади. Ва-танга керак ҳамма ишни қотиради. Улардан гурурлан-май буладими?

Фарзанд ота-онанинг ёнига кирса, унинг қўлидан ишнини олса, одоб-ахлоқда намуна бўлса, отасининг қўлига — бундан ортиқ бахт борми? Бугунги ўғил-қизлар орасида бундайлар ниҳоятда кўп. Ислохотлар ривожини ёшларсиз тасав-вур этишмаймиз. Бугуннинг бо-ласининг кўнглига кўп солин-га. Элини, юртини, миллати-ни жон-дилдан севишдан, қонуларини яхши билиши-дан фархланиди, ислохот-ларга, Ватан тақдирига бе-фарқ эмаслар.

Агар билсангиз давлати-миз раҳбарининг «Ўзбеки-стон Республикаси Конститу-циясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида»ги Фармои-шини моҳиятини ҳам бирин-чилардан бўлиб ёшлар ан-глаб олди, десак муболаға бўлмас. Қўр-қурона талаба-ёшлар Асосий қонунимизни

ҳижжалаб ўрганаётганлари, бахш-мунозараларда ўтказётганларини кўриб турибмиз. Уларнинг билимдонлиги, теран фикрлаши қишлоқ ҳавас уй-ғотида. Мактабларда, мах-ла-қуйда, билим юр-ти-лари, институтда соғлом муносабат билдираётганларам ўзимиз-нинг фарзандларимиз. Ешлар.

Шу ўринда талаба Хусан Турсуновнинг тўққизинчи айтган гаплари эсга туши-ди. Конституциянинг маъ-нини чаққан одамдан жин-гитчи, худбин, соткин қону-бу-зар чикмайди. — Жуда маъқул, жуда сам-ий фикр.

Урни келганда айтиш ке-раки, ҳамма ёшларимиз ҳам билаёган, сезир эмас эди. Даврнинг асосий йўналиши-ни тушунишда баъзилари анча сусткаш. Айниқса, ҳуқуқий саводлари жуда бўш. Шу боис оддийгина са-воллар ечимини топишга қийналади. Масалан, бурч-ни-ма? Ҳуқуқ нима? Ақра-тол-майди-ганлар учрайтти. Бу-нинг сабаби айрим ўрта мак-табларда ҳуқуқ фани хануз мукамил ўқитилмаётганли-гида. Мутахассислар етиш-маслиги давом этапти. Оқибатда эса ёшлар ҳуқуқий билимга чанқоқлигича қол-моқда.

Қишлоқ мактаблариде бу муаммонинг ечимини топи-шда қийналяпти, — дейди Зомин туман халқ таълими бўлими мудири М.Йўлдошев. — Сабаби яна мутахассис кад-рларга бориб тақалади. Ҳуқуқ фанидан асосан тарих муал-лимлари дарс ўятапти. Албат-та, улар махсус курсларни битиришган. Яна айтиб қўй-ки, ихтисослиги тўғри келма-ган муаллимларнинг мактаб-ларда ҳуқуқ фанидан дарс ўтишига буйруқ билан бар-хам берилди.

Албатта, чаласаводликдан кўра бу афзал. Лекин бари-бир йигит-қизларга ҳуқуқий савод жудаям зарур. Қону-ни билмаган, ҳуқуқни тушу-нмаган одам бундан бугунга четга олиб кетаверади. Ун-дан ташқари қонубузарлик, жиноятчиликни ҳам асосан ҳуқуқий илми савзлар содир этиётгани бор гап. Чунки у қиладиган ишнинг оқибати-ни тушуниб етмайди. Шу са-бабли воёга етмаганлар ора-сида ўғирлик, талончилик, гиёҳвандлик, номусга тегиш ва бошқичилик каби оғир жиноятлар содир этилмоқда. Ешлик — бу соддалик, бе-ғуборликдир. Аммо у гўлликдан фарқланади. Гўллик йигит-қизларни йўлдан уради, ҳаётини издан чиқаради. Зеро, жиноят қўчасига кирган ёшларнинг ақсарияти гўллик қурбони бўлган. Қўр-қурона алдани, жиноят содир этган. Айни

Қурбон ЭШМАТОВ.

ҲОФИЗЛАР ТАНЛОВИ

Марғилонда Ўзбекистон халқ ҳофизлари Маъмуржон Узоқов ва Жўраҳон Султонов номидаги III республика кўрик танловини ўтказишга ҳозирлик қўрилмоқда.

Мақсад — ёш истеъодлар орасида буюк ҳофизларнинг муносиб ворисларини қидириб топиш, тарихий аънавалар, миллий ва умуминсоний кадриятларни юксакка кўтаришдир.

Ҳозирда ҳар икки санъаткорнинг уй-музейлари бунёд этилмоқда.

Нобийжон СОБИР, «Халқ сўзи» мухбири.

РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИ

хорижий сармоядорларни аукцион савдоларига таклиф этади!

Ҳурматли қоримлик ишбилармон ва тадбирдор жаноблар, савдолар 2001 йил 25, 30 май кунлари соат 11.00 да Республика Биржалар Марказида ўтказилади.

Савдоларга Тошкент шаҳрида жойлашган «Ўздонмахсулот» корпорациясига қарашли эркин муомаладаги валютага сотиладиган қуйидаги кичик корхоналар устав жамғармасининг 90 фоизи қўйилади:

1. Юнусобод тумани, Олой бозорида жойлашган «Олой-нон» кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 482,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари - 59393,0 минг сўм)
2. М. Уйғур к., 555-А уйда жойлашган «Бешқайроғоч-нон» кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 506,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари - 30179,0 минг сўм)
3. М. Уйғур к., 143-уйда жойлашган «Кўкча-нон» кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 702,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари - 27099,0 минг сўм)
4. А. Икромов тумани, Чилонзор-14 мавзеси, 25-А уйда жойлашган «Богистон» кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 700,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари - 82136,0 минг сўм)
5. Қўшбеги к., 1-А уйда жойлашган «Қўшбеги-нон» кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 564,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари - 17840,0 минг сўм)
6. Шайхонтоҳур тумани, Самарқанд дарвоза к., 166-уйда жойлашган «Самарқанд дарвоза-нон» кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 425,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари - 53985,0 минг сўм)
7. Бектемир тумани, Х. Бойқаро кўчасида жойлашган «Бек-нон» кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 387,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари - 14484,0 минг сўм)
8. М. Улугбек тумани, «Буюк ипак йўли» к., 69-уйда жойлашган «Ипак йўли» («Шифобахш-нон») кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 317,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари - 122580,0 минг сўм)
9. Чилонзор тумани, «Беш-ёғоч» бозорида жойлашган «М-Бек» кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 101,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари - 10096,0 минг сўм)
10. Ҳамза тумани, Слоним к., 113-уйда жойлашган «Савоб-нон» кичик корхонаси. Бошланғич баҳоси - 62,0 минг АҚШ доллари. (Корхонанинг мажбуриятлари йўқ)

Изоҳ: Барча корхоналар мажбурияти 2001 йил 1 январь баланс ҳолати бўйича ҳисобланган.

Мазкур объектларга қизиқиши бор хорижий сармоядорлар Республика Кўчмас мулк биржасига мурожаат қилишлари мумкин.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Бухоро кўчаси, 10-уй, Республика Биржалар Маркази биноси, 3-қават, 44-хона. Республика Кўчмас мулк биржаси.

Мурожаат учун телефонлар: 136-26-26, 136-28-75, ички-153, факс 136-06-17.

